

KYSTVERKMUSEA

Årsrapport 2021

KYSTVERKMUSEA

Lindesnes | Jæren | Sunnmøre | Lofoten | Finnmark

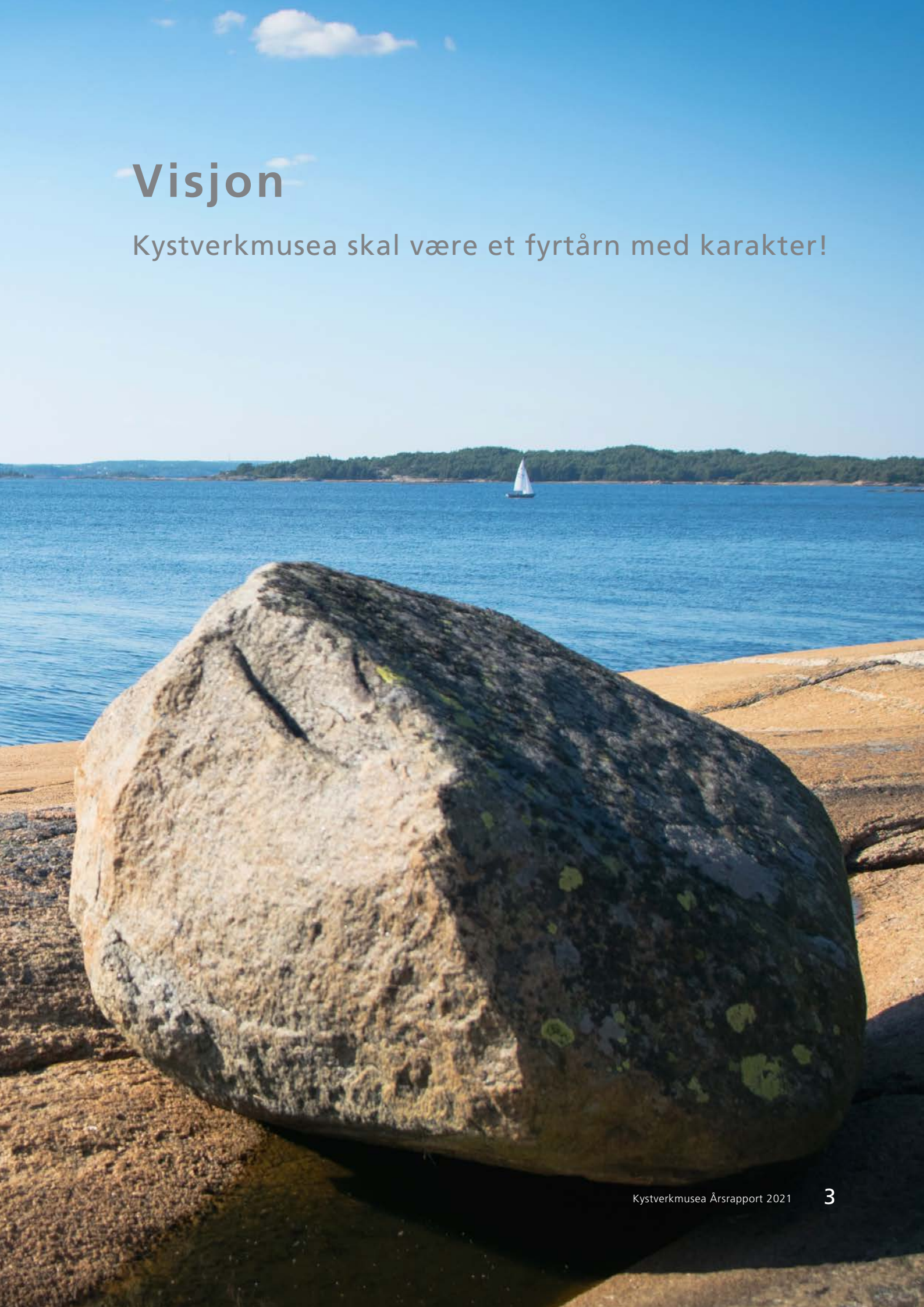

INNHOOLD

Visjon	3
Hvem og hva er Kystverkmusea?	4
Kystverkmuseas prosjekter	5
Høydepunkter i 2021	5
Intern arbeidsdeling i Kystverkmusea	6
Covid-19 og Kystverkmusea	8
Samarbeid med andre organisasjoner/institusjoner	10
Internasjonalt samarbeid	11
LOS300	12
Forskningsprosjektet "Los 2020"	13
Hjemmesida og sosiale media	14
Fordeling av frie prosjektmidler 2021	15
Besøk	15
Museumsskipet MS Gamle Oksøy	16
Nye prosjekter	17
Forvaltning, drift og vedlikehold	18
Forskning og dokumentasjon	20
Formidling	22
Fornyning	26
Forankring	28
Årshjul 2021	31

Visjon

Kystverkmusea skal være et fyrtårn med karakter!

Hvem og hva er Kystverkmusea?

Kystverkmusea er navnet på Kystverkets etatsmuseum, som ble etablert i 2008. Opprettelsen av Kystverkmusea er basert på et faglig, økonomisk og organisatorisk samarbeid mellom Kystverket som statlig fagdirektorat og fem selvstendige museumsinstitusjoner:

- Lindesnes fyrmuseum
- Jærmuseet
- Viti
- Museum Nord
- Museene for Kystkultur og gjenreisning i Finnmark

De fem museene skal til sammen fylle de nasjonale og regionale funksjonene knyttet til rollen som Kystverkets etatsmuseum.

De fem institusjonene danner således et nasjonalt, faglig nettverksmuseum, som skal ha hele landet og hele Kystverkets virkefelt som arbeidsområde, dvs. hele den maritime infrastrukturen i form av:

- Fyr- og merketjenesten
- Havner og farleder
- Lostjenesten
- Moderne trafikkovervåking
- Miljø- og sikkerhetsberedskap

Kystverkmuseas rolle som etatsmuseum er basert på et samarbeid mellom fem selvstendige institusjoner. Likevel skal en tilstrebe en størst mulig samordning av aktivitetene, både ved å utarbeide felles strategi- og plandokumenter, og gjennom de tilskudds- og ytelsesavtaler som hvert år inngås mellom de enkelte museene og Kystverket.

Høydepunkter i 2021

- Losjubileum og tokt
- Utstillinger på seks arenaer
- Prosjektlederkurs
- Åpning av Hurtigrutemuseet

Kystverkmuseas prosjekter

Årene etter Kystverkmuseas etablering har vært preget av stor aktivitet, og formidlingsprosjekter har vært prioritert.

Milepæler og viktige prosjekter i Kystverkmuseas regi:

- I 2009 ble det ansatt egne museumsfaglige i alle avdelingene.
- Tokt med MS Gamle Oksøy i Kulturminneåret 2009 langs hele norskekysten.
- Nytt museumsbygg i Dalsfjord ble planlagt og stod ferdig i november 2011. En fast utstilling om Fyrvesenet og fyrbyggerne ble åpnet i 2012.
- www.kystreise.no, www.kystreise.no, en digital formidlingsplattform ble utviklet av Kystverkmusea til grunnlovsjubileet i 2014.
- Flåværleiaprosjektet. Formidling og dokumentasjon av et av de utvalgte områdene i Landsverneplan for maritim infrastruktur.
- Oppfølging av Kystverkets forvaltningsplanarbeid. Deltagelse i arbeidet med verneplaner for fredete fyr i statlig eie.
- "Formidling på fredete fyrstasjoner". Kystverkmusea har hatt ansvaret for skilting av 50 fyrstasjoner langs kysten i prosjektet "Formidling på fredete fyrstasjoner". 2015-2017
- Kystverkmusea har overtatt fartøyet MS Gamle Oksøy. Det er etablert en venneforening og en fast utstilling ombord.
- I bokserien Kystens veivisere er det utgitt fem bøker.
- Utvikling av utstillinger på de ulike avdelingene: havneutstillingen "Stein på stein", "Frå varde til VTS" om navigasjonshjelpemidler, losutstillingen "Vel i havn", "Fra hav til havn" og utstilling "Støpejernstårnene".
- Sommeren 2018 ble det gjennomført tokt med MS Gamle Oksøy i Vesterled; Orknøyene, Færøyene, Island og Shetland.
- Sommer 2019 var MS Gamle Oksøy på tokt langs det meste av norskekysten for å møte lokale samarbeidspartnere og arrangører til losjubileet LOS 300.
- MS Gamle Oksøy har de siste årene deltatt på Arendalsuka og vært møtested for Museumsforbundet.
- Utstilling på www.kystverkmusea.no om gjenoppbyggingen av fyrene i Finnmark etter den 2. verdenskrig.
- Forskningsprosjektet "Los 2020" og utgivelse av artikkelsamling i forbindelse med Losjubileet 2020 (2021).
- LOS 300 - Losvesenets 300 års jubileum ble markert i samarbeid med Kystverket i 2021. Tokt med MS Gamle Oksøy fra Vardø til Halden og utstillinger ved alle museene.
- Museum Nord åpnet Hurtigrutemuseet på Stokmarknes høsten 2021.

Intern arbeidsdeling i Kystverkmusea

Arbeidsområdet til etatsmuseet omfatter hele landet og hele etatens virkefelt. For å gjennomføre arbeidet har en valgt en delvis geografisk og delvis tematisk ansvarsfordeling mellom de fem "avdelingene". Man har tilstrebet et mest mulig hensiktsmessig forhold mellom de enkelte museene og Kystverkets respektive regionskontor.

Lindesnes Fyrmuseum

LINDESNES FYR

Lindesnes fyrmuseum er organisert som en stiftelse. Den har, ved siden av museumsvirksomheten, som målsetting å bevare den fredede fyrstasjonen på Lindesnes og legge forholdene til rette for de mange besøkende i området. Stiftelsen er et selvstendig museum, som ikke mottar driftstilskudd fra Kulturdepartementet og derved heller ikke har vært organisatorisk berørt av den nasjonale museumsreformen.

Lindesnes fyrmuseum skal fungere som koordinerende ledd i Kystverkmusea, og ha hovedansvaret for kontakten med fagetaten. Som koordinerende ledd skal museet ivareta helhetsperspektivet i Kystverkmuseas virksomhet og ivareta forholdet til andre nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere.

Lindesnes fyrmuseum skal også ha et spesielt ansvar for vern og alternativ bruk av etatens kulturminner i samarbeid med kompetansesenteret for eiendom og kultur i Kystverket Sørøst.

Jærmuseet

Stiftinga Jærmuseet er regionmuseum for kommunene Randaberg, Sola, Sandnes, Gjesdal, Klepp, Time og Hå, samt regionalt vitensenter for Sør-Vestlandet.

Jærmuseet er en vitenskapelig institusjon som skal dokumentere Jærregionens historie gjennom innsamling, bevaring, forskning og formidling. Museet skal fremme interessen for kunnskap, utdanning, forskning og kompetansebygging i regionen og særlig stimulere barn og unges interesse for teknologi og naturvitenskap, utforskertrang og samfunnsengasjement.

Tungenes fyr representerer Jærmuseet i Kystverkmusea. Tungenes fyr har i etatsmuseet et spesielt ansvar for forskning, dokumentasjon, formidling og bevaring av Kystverkets los- og trafikkentralhistorie. I tillegg har Jærmuseet avdelingen Varden sjøredningsmuseum som formidler historien om sjøredningstjenesten i Rogaland.

Viti

Viti (tidlegare Musea på Sunnmøre) er et konsolidert museum som geografisk har tilholdssted på Sunnmøre. Museet er bestående av tre avdelinger, basert på fagområder.

Viti er et regionalt museum med fokus på dokumentasjon, forskning og formidling av Sunnmøres kunst og kultur. På lokasjonen Fiskerimuseet i Ålesund sentrum har Viti losutstilling som formidler deler av etatens historie.

Stillingen som er knyttet til etatsmuseet har tilholdssted i Volda. I Kystverkmusea har Viti et faglig fokus på Fyr- og merkevesenet. Dette omfatter blant annet forskning, formidling og dokumentasjon om fyr og fyrbyggerne.

Museum Nord

Museum Nord driver innsamling, dokumentasjon, forskning og formidling av kultur- og naturhistorie i Ofoten, Vesterålen og Lofoten. Museet arbeider med bevaring av kulturminner og fysiske miljøer av kulturhistorisk betydning, og vern av gjenstander, skrevne kilder, bilder og muntlig tradisjon. Stiftelsen driver en allsidig formidling basert på dette arbeidet.

Stiftelsen Museum Nord er også et kompetansesenter for den museale virksomhet i sitt område, og er en aktiv partner i det nasjonale museumsnettverket. Vi arbeider stadig med å profesjonalisere oss, og fornye tilbudet til både lokalbefolkning og et stadig voksende internasjonalt publikum. Turisme står sentralt i utvikling av vår landsdel, og vår region står i en særstilling her. Vi arbeider også aktivt i flere internasjonale prosjekter.

Museum Nord har fire regionale avdelinger og 21 formidlingsarenaer for publikum. Museum Nord's funksjon som etatsmuseum for Kystverket er primært lagt til avdelingene Lofotmuseet, Andenes museum og Hurtigrutemuseet. I etatsmuseet har Museum Nord et spesielt museumsfaglig ansvar for Kystverkets virksomhet knyttet til fiskerihavner.

Museene for kystkultur og gjenreisning (Kystmuseene)

Kystmuseene er en konsolidert museumsenhet bestående av seks avdelinger fordelt på kommunene Hammerfest, Måsøy, Nordkapp, Gamvik, Lebesby og Berlevåg.

Kystmuseene dokumenterer Finnmark-kystens historie og samtid gjennom innsamling, bevaring, forskning og formidling. Museene skal fremme interessen for kunnskap, forståelse og samfunnsengasjement rundt blant annet temaene fiskeriene, turismen, den maritime infrastrukturen, evakuering og gjenoppbygging etter 2. verdenskrig, samt den flerkulturelle dimensjonen i kystsamfunnene.

Slettnes fyr/Gamvik museum sammen med Berlevåg Havnemuseum representerer Kystmuseene i Kystverkmusea. I tillegg har Nordkappmuseet ansvar for loshistorien i Troms og Finnmark.

Covid-19 og Kystverkmusea

Koronaepidemien kom også i 2021 til å prege Kystverkmuseas virksomhet, men ikke like stor grad som det foregående året. Frem til juni var det ingen fysiske møter eller samlinger med fagråd eller direktører. I juni ble det avholdt fagråd og direktørmøte i Lødingen, det var og første gangen Heidi Holmgren, den nye representanten fra MKGF deltok.

Pandemien fikk konsekvenser for museenes virksomhet på det viset at man som alle andre virksomheter til enhver tid måtte forholde seg til det gjeldende smittevernsregimet, avstandsregler, maksantall på arrangement mm.

Toktet med MS Gamle Oksøy i forbindelse med Losjubileet ble i liten grad påvirket av pandemien. Deltakelsen fra Kystverkets ledelse ble begrenset i toktets første fase på grunn av smittefrykt i Finnmark. Hammerfest ble kuttet bort fra seilingsruta av samme grunn. Arrangementene fulgte til enhver tid lokale og nasjonale råd og regler i forhold til smittevern.

Samarbeid med andre organisasjoner/institusjoner

Kystverkmusea samarbeider med de maritime museumsnettverkene: Nettverket for sjøfartsmuseum og Nettverket for fiskeri og kystmuseer.

På nasjonalt nivå har Kystverkmusea gjennom en årrekke hatt et nært samarbeid med de frivillige organisasjonene som er engasjert i arbeidet med bevaring og alternativ bruk av fyr.

Våre samarbeidspartnere blant de frivillige organisasjonene er:

- Norsk Fyrhistorisk Forening
- Forbundet KYSTEN
- Norsk forening for fartøyvern
- Norges museumsforbund
- Den Norske Turistforening
- Friluftsrådenes landsforbund

Med jevne mellomrom avholder Kystverket kontaktmøter med organisasjonene og andre leietakere. Kystverkmusea deltar også på disse samlingene. I tillegg er det en varierende grad av samarbeid mellom de enkelte Kystverkmusea og de lokale aktørene på fyr. I november deltok Kystverkmusea på Kystverkets nasjonale leietakersamling i Ålesund. Det gav en unik sjanse til å treffe fyrfolk fra hele landet.

Internasjonalt samarbeid

Hvert enkelt fyr er et ledd i et verdensomspennende nettverk av navigasjonshjelpemidler.

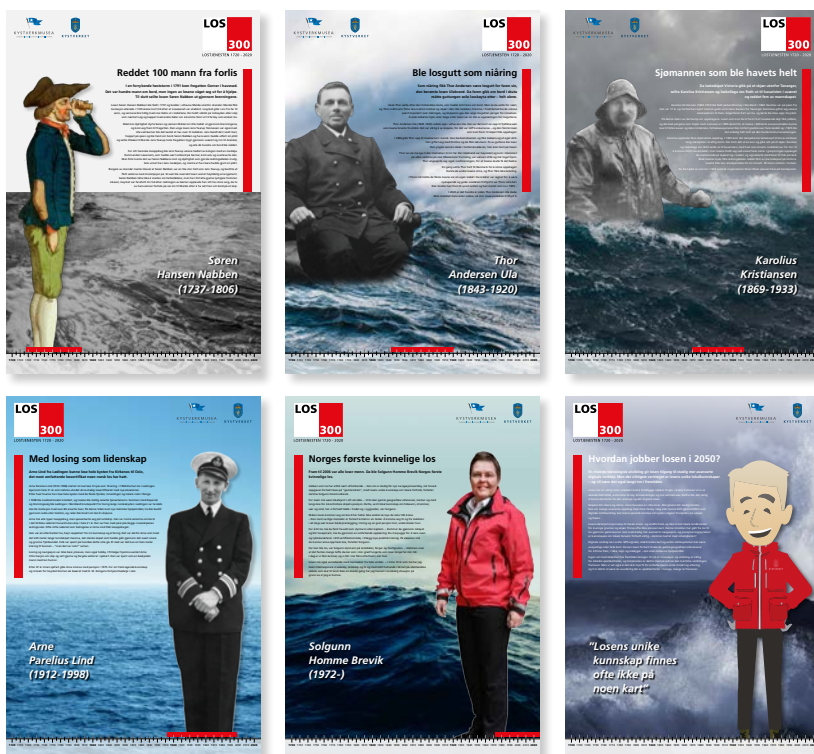
Fyrene er således en del av verdensarven som krever samarbeid over landegrensene for å ivaretas. Utfordringene knyttet til teknologisk utvikling, automatisering og avbemanninger i hovedsak de samme over hele verden, og Norge kan ha mye å tjene på å utveksle erfaringer med andre land. Samtidig er det behov for et internasjonalt formidlingsamarbeid som nettopp retter fokus på fyrene som global kulturarv og internasjonale kulturminner.

Losjubileet LOS 300 var den store fellessatsingen til Kystverkmusea i 2021. Jubileet var utsatt fra 2020 til 2021 på grunn av koronasituasjonen.

I 2020 var det 300 år siden lostjenesten for første gang fikk en overordnet statlig organisering i Norge. Kystverkmusea tok ansvar for organiseringen av losjubileet, med arrangement og formidling for publikum langs hele kysten.

LOS 300 består av følgende delprosjekt:

1. Forskningsprosjektet "Los 2020" i samarbeid med Bergens Sjøfartsmuseum, Museum Stavanger og Høgskulen i Volda. Prosjektet har resultert i en fagfelleurdert artikkelsamling som gis ut på Museumsforlaget i februar 2022. Forskningsprosjektet er støttet av Kulturrådet.
2. Tokt med museumsskipet MS Gamle Oksøy. Besøk i 38 havner langs kysten med formidling om bord. I havnene var det arrangement i samarbeid med Kystverket og lokale aktører som museer og foreninger.
3. Ny utstilling om norske losere ble produsert i flere eksemplarer og vist på Kystverkmuseas avdelinger. Hovedutstillingen dannet utgangspunktet for en tilpasset utstilling om bord på MS Gamle Oksøy og en plakatutstilling. Plakatutstillingen ble distribuert til samarbeidspartnere i hele landet i en "verktøykasse". Verktøykassa inneholdt i tillegg forslag til aktiviteter, egenproduserte filmer, plakatutstilling og "losprodukter",

Til jubileet ble det laget en egen logo og et eget jubileumsflagg. Egen hjemmeside og side på Facebook ble også opprettet i samarbeid med Kystverket. Se også egen rapport fra prosjektet.

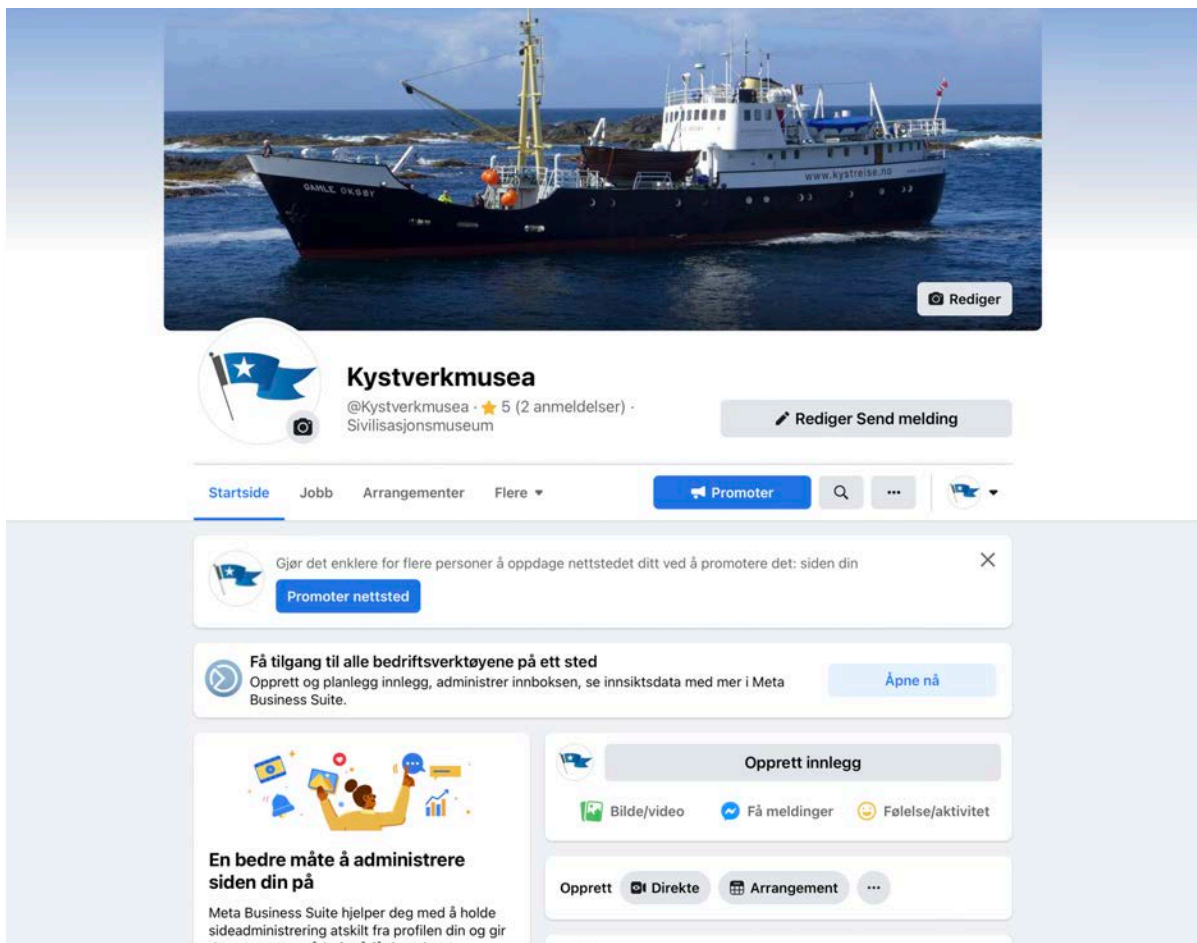
Forskningsprosjektet “Los 2020”

Forskningsprosjektet “Los 2020” utgjør en av tre hoveddeler i LOS 300-prosjektet. Kystverkmusea med Jærmuseet i prosjektledelsen har utarbeidet et loshistorisk forskningsprosjekt. Samarbeidspartnere i prosjektet er Høgskulen i Volda, Bergen Sjøfartsmuseum og MUST Stavanger museum. Kulturrådet har gitt prosjektet en treårig støtte. I 2021 ble alle artiklene godkjent av fagfeller, korrigerert, korrekturlest og sendt til trykking.

Boka blir ferdig trykket i februar 2022, og inkluderer følgende artikler:

1. Innledning
2. Privatisert statsbygging: Kaptein Gabriel Christiansen og opprettelsen av et norsk losvesen 1719–1738.
3. Tre næringsvegar – og eit farefullt liv. Losane på Runde losstasjon.
4. Kystlos: fra uregulert virke til felles loslovgivning – tidlig 1900 til 1948.
5. Mellom barken og veden. Losing i krigstid 1940-1945.
6. På akkord med staten. Losenes lønssystem 1948-1981.
7. Kursboka er mi loshistorie. Kursbøker som del av kunnskapen og erfaringa til losane

Hjemmeside og sosiale media

Hovedmålet med hjemmesiden www.kystverkmusea.no er å gi etatmuseum et stabilt og ryddig hjem på internett som formidler hva Kystverkmusea er, hvordan etatmuseum er organisert, om fellesprosjekt og annet faglig arbeid. Markedsføring av besøksmål, arrangement o.l. foregår primært på andre plattformer som Facebook.

Fordeling av frie prosjektmidler 2021

Formål	Beløp
Jærmuseet, Vitensenteret	150 000
Museum Nord, utstilling linse	150 000
Lindesnes, Støpejernstårnutstilling	150 000
Musea på Sunnmøre, pedagogisk opplegg	100 000
Musea på Sunnmøre, digitalformidling, Runde	100 000
Studietur	100 000
Utvikling av dokumentasjonsmal	100 000
Webkameralsøsning på avdelingene	50 000
Forprosjekt, Risøyrenna 2022	50 000
Forprosjekt, Fyrlinsens år 2023	50 000
MKGF - Registrering av fortøyningsfester	100 000
Totalt	1 100 000

Besøk

Samlet har Kystverkmusea et nasjonalt nedslagsfelt. Her er oversikten over de registrerte besøkstillene ved Kystverkmuseas avdelinger i 2021:

Museum	Antall
Lindesnes fyrmuseum	94 654
Lofotmuseet/Andøymuseet/Hurtigrutemuseet	17 567
Tungenes fyr	13 627
Slettnes fyr/Berlevåg havnemuseum/Nordkappmuseet	6 657
Dalsfjord fyrmuseum/Fiskerimuseet	2 499
MS Gamle Oksøy	5 068
Samlet besøkstill for Kystverkmusea i 2021	140 072

Museumsskipet MS Gamle Oksøy

Året 2021 startet med mye usikkerhet rundt hvordan gjennomføring av både service i Danmark og sommertokt med LOS 300 som tema. Det viste seg å være utfordrende å reise til Danmark på grunn av restriksjonene og koronatiltakene, men i april kunne mannskap og skute gå til Tyborøen for årets service.

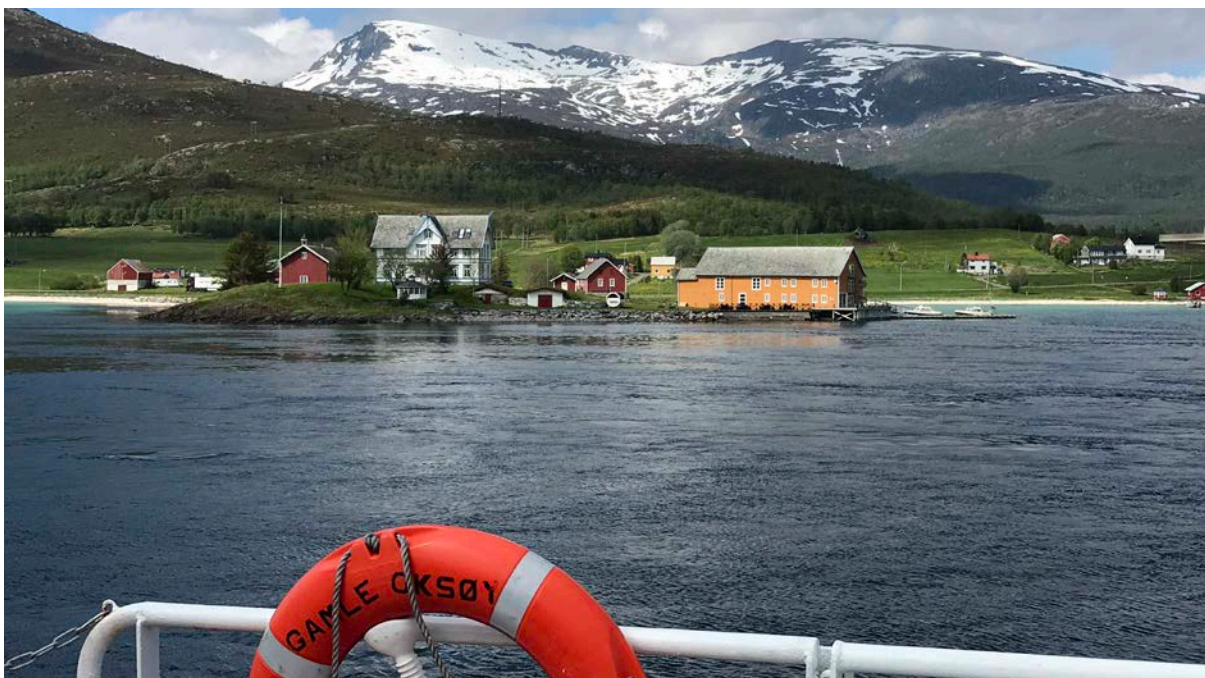
Arbeidsbåten, "Grisen" ble tatt på land og gjennomgikk restaurering med bytte av stevn, og full gjennomgang av skroget. Og overhalling i motoren

Selve sommertoktet med MS Gamle Oksøy startet 29. mai i Vardø. I løpet av juni og august ble 35 havner besøkt. Publikum ble invitert til mindre utendørsarrangement langs hele kysten med losen som tema. Det ble lagt til rette for påmelding der det trengtes, og det ble åpen båt med en egen losutstilling om bord. Andre aktiviteter som musikk, foredrag og underholdning på bryggene varierte fra sted til sted. Alle arrangement måtte tilpasses både nasjonale og lokale smittevernråd.

LOS 300 toktet var todelt, og i julimåned var det planlagt at MS Gamle Oksøy skulle gå på dagtokt mellom Kristiansand og Høllen, etter modell av opplegget som ble gjennomført i 2020. Dessverre fikk en ikke ligge ved kaia utenfor Kilden, og dagtoktene måtte kanselleres.

Toktet i august begynte med en noe dramatisk situasjon. Under seilas på veg fra Kristiansand til Halden tok det fyr i byssa, og mannskapet måtte demontere deler av innredningen for å komme til og få slukket. Alt skadet og ødelagt ble fjernet, komfyren ble gått over, og mannskapet fikk montert opp en midlertidig løsning som fungerte godt gjennom hele toktet. Vi hadde forsikring, men har valgt å gjøre noe mer når en er i gang, dørkarm, bytte av stål i skrog/skott oppussing av dørbladet, utbytting av nødvendig del av kjøkkeninnredning, hele flisegulvet er renovert.

MS Gamle Oksøys venner har også i år gjort en solid innsats med arbeid om bord. Thor Borø har vært ansatt som ansvarlig for alt det tekniske om bord, og fulgt opp dugnadsarbeidet til venneforeningen. Venneforeningen avholdt ikke årsmøte, men dugnadsarbeidet har gått tilnærmet normalt.

Nye prosjekter

Fellesprosjekter med oppstart i 2021:

Oljevern 50 år

I 2022 er det 50 år siden Norge fikk en statlig organisert oljeverntjeneste. Kystverkmusea, Kystverkets etatsmuseum, skal markere dette jubileet. Formålet med markeringen er formilde oljevernets historie og Norge og samtidig demonstrere hvordan oljevern fungerer i dag og hvilke utfordringer oljevernberedskapen står overfor i framtida. Målgruppa er skoleelever og det allmenne publikum. Prosjektet er et samarbeid mellom Kystverkmusea og Kystverket

Fiskerihavner i 150 år

Staten har bygget fiskerihavneanlegg langs norskekysten i over 150 år. Kystverkmusea retter fokus mot dette gjennom et eget formidlingsprosjekt. Prosjektet ble startet opp på slutten av 2021, men aktiviteten vil foregå i 2022 og 2023.

Prosjektet består av tre deler:

- En ressursbank som skal baseres på Kystverkmuseas dokumentasjonsarbeid og kunnskapsinnhenting.
- En nettbasert formidling om fiskerihavner, et utvalg havner fra hele landet gjennom 150 år presenteres.
- En fotobok om moloer langs norskekysten.

Prosjektet finansieres av Kystverket og Kystverkmusea.

Dokumentasjonsprosjektet

Kystverkmusea merker et økende behov for dokumentasjon av kulturminner som er i ferd med å forsvinne eller trues på en eller annen måte. Derfor er det satt i gang et prosjekt for å lage en standardisert "mal" for hvordan slik dokumentasjon skal gjennomføres, hva som skal dokumenteres, hvordan informasjonen skal lagres og formidles.

For Kystverkmuseas del retter behovene seg først og fremst mot fyrstasjoner, fredete og andre, men øvrige navigasjonsinstallasjoner, fiskerihavneanlegg og eiendommer er aktuelle. Dokumentasjonene vil foregå i nært samarbeid med Kystverket og man vil blant annet samarbeide om anskaffelse av utstyr, lagrings- og formidlingsløsninger samt kompetansebygging.

FORVALTNING, DRIFT OG VEDLIKEHOLD

Felles tiltak

Registrering og digitalisering

I Digitaltmuseum.no har Kystverkmusea 3552 publiserings, derav 3202 fotografier og 350 gjenstander. Publiseringsene i Digitaltmuseum.no har sitt utgangspunkt i ferdig registrerte objekt i databasen Primus. I Kystverkmuseas egen digitale foto- og filmarkiv (DAM) er det i 2021 lagt inn 96 nye bilder og filmer. De fleste registreringene omfatter fyrlykter og filmer fra Østersjøen.

Tiltak Lindesnes fyrmuseum

- Tåkeluren er renovert og Kystverket har byttet ut lufttankene med nye.
- Det er utført diverse malerarbeid
- Nye utstillingslamper i Bakrommet»
- Fryserom installert i Fjellhallens lagerrom.

Tiltak Tungenes fyr

- Vedlikeholdsarbeid innvendig på fyret.

Tiltak Viti

- Viti har ferdigstilt arbeidet med konsolidering. Dette arbeidet omfattet avklaring og samling av eierskapet til de ulike museumssamlingene. Målsetningen var at drift og eierskap skal henge sammen. Stiftinga Dalsfjord fyrmuseum fikk invitasjon til fusjonering med Viti inkludert overføring eierskapet til gjenstandssamlingen til Kystverket. Stiftinga Dalsfjord fyrmuseum takket nei og ønsker å drifte museet og samlingene selv. Viti vil dermed ikke drifte avdelingen i Dalsfjord.
- Viti gjennomførte flytting av kontorlokaler. De tilsette fra Volda, Ørsta og Herøy er nå samlokalisert i Volda sentrum
- Kystverket avviklet lageret på Naustet på Nørve i Ålesund. Viti gjennomførte i mars 2021 en vurdering av hvilke gjenstander som var av museal verdi. Gjenstandene ble fraktet inn til Dalsfjord fyrmuseum.
- Kystverket avviklet regionkontoret i Ålesund og flyttet fra Ankerbygget i september 2021. Viti vurderte hvilke gjenstander og dokumenter som var av museal verdi. Gjenstandene ble fraktet til Volda. Materialet omfatter båtmodeller av "Trænen", "Færder", "Skagerak" og en tradisjonell snidbetning. I materialet ligger også mange årganger av tidsskrifter og båtmodeller.
- Registrering av gjenstander fra Kystverket Nørve ble planlagt, men måtte utsettes grunnet den økende smittesituasjon som oppstod i ukene før.

Tiltak Museum Nord

- Åpning av nytt Hurtigrutemuseum 28. august 2021. Hurtigrutemuseet er en ny formidlingsarena for Kystverkmusea.
- Istandsettelse og montering av 3. ordens fyrlyse i utstillingene på Hurtigrutemuseet.
- Utstilling av losgjenstander på Hurtigrutemuseet.

Tiltak Kystmuseene

- Slettnes Fyr har, på grunn av korona og renovering av fyret, ikke hatt overnattingsdrift i 2021. Havnemuseet har hatt ordinær drift.
- I sesongen 2021 har Kystverket gjort vedlikehold og renovering av båthus, samt dører og vinduer i andre deler av anlegget.
- Utstillingen "Loser på 71 grader nord" på Nordkappmuseet.
- Kartlegging av gamle fortøyningsfester.

FORSKNING OG DOKUMENTASJON

Felles tiltak

- Hovedfokus i 2021 har vært på 300 årsjubileet for statlig losvirksomhet, dette er behandlet i et tidligere avsnitt.
- Fagrådet har iverksatt et prosjekt for å utvikle mal til dokumentasjon av tekniske kulturminner.
- Et prosjekt for dokumentasjon av fiskerihavner og andre anlegg er påbegynt.

Tiltak Lindesnes fyrmuseum

- Arbeid med los- og fyrhistorie.
- Prosjektledelse

Tiltak Tungenes fyr

- Prosjektleder og artikkelforfatter forskning "Los 2020".

Tiltak Viti

- Deltagelse i "Los 2020" og bidratt med en fagfellevurdert artikkel om kursbøkene til losene.
- Registreringer av kulturminner i forbindelse med Kystreise.no. 87 bilder ble publisert i 2021, mesteparten av maritime installasjoner på Sunnmøre.
- Bidratt i Kystverkets arbeid med fagboken "Navigasjon for lostjenesten" publisert høsten 2021. Tekst til historiekapittel er skrive saman med los Hans Lennart Sævik.
- Sortert tidsskriftene Norsk fyrtidende, Kyst-Tidende og internavisen Kyst-Nytt. Mange av tidsskriftene er mottatt fra Kystverket september 2021. På nettsiden Librarything.com er tidsskriftene lagt inn med søkeord: <https://no.librarything.com/catalog/Dalsfjord>.

Tiltak Museum Nord

- Arbeid med Kystverkets historie i forbindelse med utvikling av nye utstillinger til Hurtigrutemuseet.
- Ledelse av historiefaglig arbeidsgruppe for utstillingsinnhold, samt delprosjektledelse utstilling på Hurtigrutemuseet.

Tiltak Kystmuseene

- Publiserte katalog og artikler i lokalt tidsskrift om den nordligste lostjenesten.
- Påbegynt dokumentasjonsarbeid for støperiet i Berlevåg Havn gjennom intervju med tidsvitner, innsamling av foto samt bruk av arkivmateriale. Det har vært samtaler og befarung sammen med Kystverket.

FORMIDLING

Felles tiltak

- Det største felles formidlingstiltaket i 2021 har vært gjennomføring LOS 300. Se eget kapittel for flere detaljer.
- Samarbeid med Fyrhistorisk forening om regionale fyrseminar. I 2021 ble det gjennomført tre seminar, et digitalt, et på Fulehuk i Oslofjorden og på Uthaug i Trøndelag. Fagrådet har deltatt med foredrag.
- Presentasjon av Kystverkmusea på Kystverkets nasjonale fyrleietakersamling i Ålesund.

Tiltak Lindesnes fyrmuseum

- Museet har hatt guiding til faste tider hver dag i juli med guidekorpset. Det har også vært guiding av flere grupper.
- Vinteren 2021 arrangerte museet fredagspåfyll, en kombinasjon av lunsj og foredrag. Egne og eksterne foredragsholdere presenterte ulike tema for publikum. I november og desember ble foredragene avholdt på lørdager.
- Arbeid med informasjon om LOS 300.
- Arrangement og foredrag langs hele kysten i forbindelse med LOS 300.
- I juni ble Losutstillingen åpnet av losoldermann Geir Eikeland.
- Foredrag på Fulehuk fyr i forbindelse med fyrets 200 årsjubileum.

Tiltak Tungenes fyr

- Fem konserter og fire litteraturarrangement på Tungenes fyr i 2021.
- Fem undervisningsopplegg gjennomført i 2021. Til sammen 11 klasser.
- Åpnet utstilling i forbindelse med LOS 300 i juni.

Tiltak Viti

- Arrangement i forbindelse med LOS 300 ble gjennomført i juni 2021. Viti deltok på arrangementene i Lødingen, Sandstad, Ålesund, Fosnavåg, Volda og Nordfjordeid.
- LOS 300 utstillingen ble installert på Fiskerimuseet i Ålesund. Eksisterende utstilling "Vel i havn" ble oppgradert
- "Lykt i mørke", utviklingsarbeid DKS. Viti utvikler et formidlingsopplegg for den kulturelle skolesekken med tema fyr og fyrarbeiderne. Prosjektleder Ane Havnegjerde, Viti. Første testing av opplegg er planlagt i februar/mars 2022
- "Glimt i mørket", utstilling i tårnfoten på Alnes fyr. Utstilling forteller en historie fra hvert av de omkringliggende fyr. Tekst og bilde ved Frode Pilskog, Viti og design og oppsetting ved Ørnulf Opdahl, Alnes fyr.
- Foredrag "Fyr og fyrlykter i Trøndelag", holdt på Regionalt fyrseminar på Uthaug. Seminar i samarbeid med Norsk fyrhistorisk forening

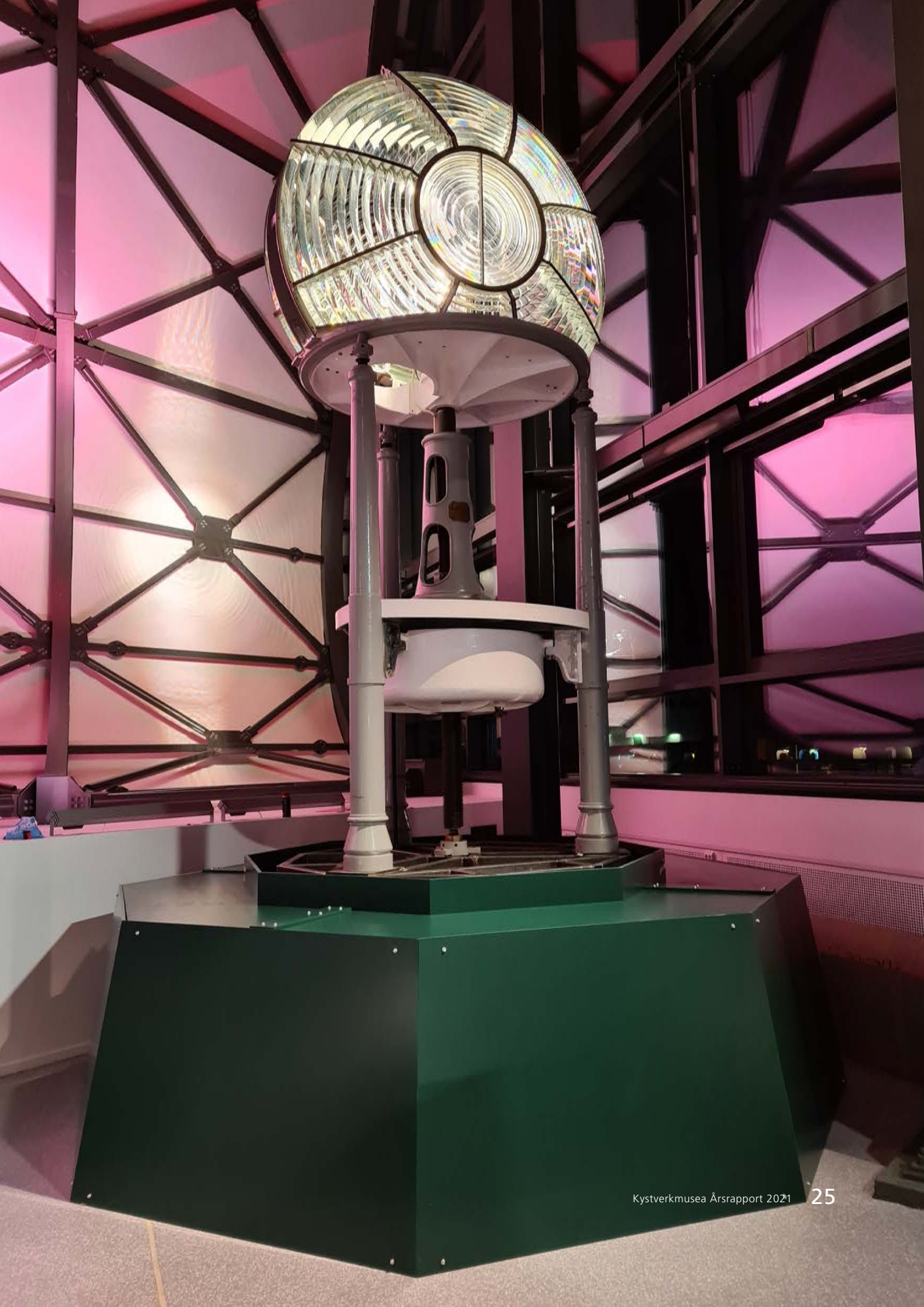
Tiltak Museum Nord

- Omvisninger i fyrtårnet på Andenes.
- Åpning og mottakelse av kulturminister Abid Raja på Hurtigrutemuseet 28. august 2021.
- Planlagte arrangementer, som "Kystens dag", ble avlyst på grunn av koronasituasjonen.
- Deltakelse i Losjubileet på Andenes og i Lødingen. Utstilling og mottakelse av MS Gamle Oksøy.

Tiltak Kystmuseene

- Jubileumsutstilling for LOS 300 "Loser på 71 grader nord" på Nordkappmuseet.
- Kalender med historiske bilder og tekst fra Kystverkets aktivitet i Berlevåg Havn.
- Fotominnekveld for eldre med tema «Havneutbygging».
- Kystens dag med aktiviteter for barn og unge på Havnemuseet
- Kulturarrangementer på Slettnes Fyr i perioden juli – september med 19 ulike arrangement (utstillinger og konserter) inne i fyret og i fyrboligen.
- Det ble tilrettelagt to nye utstillingsarenaer i anlegget, et i hovedhuset og et i 1.etg i fyret.
- Kulturminnedagen: Befaring av gamle fortøyningsfester i Kjelvik.

FORNYING

Felles tiltak

Nettbaserte fagrådsmøter

Fagrådet har ukentlige teamsmøter og har kunnet samarbeide godt gjennom pandemien. I september gjennomførte fagrådet et fire-dagers kurs i prosjektledelse i Oslo.

Tiltak Lindesnes fyrmuseum

- Et omviserlag har hatt ansvar for temaomvisningene i juli og andre visninger og vertskap senere.
- Studietur til Lofoten og Vesterålen, der blant annet Hurtigrutemuseet, Gaia, Lofotr vikingmuseum og Lofotmuseet ble besøkt.
- Innkjøp av utstyr til streaming av foredrag og forsøk med dette.

Tiltak Tungenes fyr

- Forhandlinger med oppdrettsselskap om ny samarbeidsavtale for visningssenter. Tre forhandlingsmøter, uten resultat foreløpig.
- Stortingsmelding 23 (2020-2021) Musea i samfunnet. Tillit, ting og tid ble offentliggjort i mars og enstemmig vedtatt i juni. Maritimt vitensenter ble oppført som ett av seks kystkulturprosjekt som Kulturdepartementet ønsker å investere i, i de kommende årene. Rogaland fylkeskommune bevilget 9,3 millioner til prosjektet i oktober.

Tiltak Viti

- Konsolidering og omorganisering av stiftinga Viti er gjennomført.
- Flytting til nytt felleskontor i Volda er gjennomført.

Tiltak Museum Nord

- Museum Nord fikk statstilskudd til SKREI-senteret i Kabelvåg.
- Åpning av det nye Hurtigrutemuseet, og utvikling av nye utstillinger til Hurtigrutemuseet i samarbeid med utstillingsfirmaene Bright og Kvorning.

Tiltak Kystmuseene

- Det er gjort en omfattende gjennomgang av både driftskonsept, romprogram med søknad om endring av rominndeling i kafébygget, gjennomgang av status for inventar og utstyr, samt drøftinger med Kystverket om fremtidige behov for tilpasning til ny drift.

FORANKRING

Felles tiltak

Samarbeid med Kystverket

Kystverkmusea har hatt et godt samarbeid med etaten i 2021, dette gjelder særlig gjennomføringen av Losjubileet LOS 300.

Publikumsforespørsler

Fagrådet opplever stadig forespørsler fra folk som vil vite mer om fyr-, los- og havnehistorie. Mange ønsker informasjon om slektninger med tjenestetid i de tre tidligere etatene som nå utgjør Kystverket. Det er også forespørsler etter foto fra samlingene som er tilgjengelige for publikum på Digitalt Museum. Fagrådet svarer etter beste evne med støtte av tilgjengelige kilder.

Tiltak Lindesnes fyrmuseum

- Besvart forespørsler fra etaten og privatpersoner om los, fyr og tåkelurer.
- Samarbeid med Lindesnes kommune, Kystverket og Agder fylkeskommune for å sikre ordningen med fyrvoktere på turnus etter at Kystverket slutter å ha ansatte på Lindesnes fyrstasjon i april 2022.
- Planlegging av nytt gjenstandsmagasin i samarbeid Vest-Agdermuseet og Sørlandets kunstmuseum. Lindesnes fyrmuseum skal leie 300 kvm i Vestagdermusets nye magasinbygg på Buråsen ved Kristiansand.

Tiltak Tungenes fyr

- Vi har gjenopptatt samarbeidet med Kystverket i Haugesund om maritimt vitensenter.

Tiltak Viti

- Oppfølging av spørsmål og materiale til Kystverket, blant annet Skrova, Ulla, Kalsholmen, Landegode og Terningen fyr. Samt fyrlyktene Julholmen og Gjerden nedre.
- Fulgt opp forespørsler fra private og forfattere, blant annet Halten fyr og fyrlyktene Skorpen, Måholmen og Hellem.

Tiltak Museum Nord

- Besvart forespørsler fra etaten og privatpersoner om fyr- og havnehistorie. Bidrag til flere kommunale kulturminneplaner.
- Samarbeid i nettverk og med frivillige organisasjoner.

Tiltak Kystmuseene

- Besvart forespørsler fra etaten og privatpersoner om fyr- og havnehistorie.
- Samarbeide med frivillige organisasjoner.

Årshjul 2021

NÅR	HVA	OM	HVOR
15.-16.01	Fagråd/prosjektmøte	Årsrapport/Handlingsplan. Arbeid med losutstilling	Oslo
Midt februar	Los	Skriveseminar forskning los2020	Bergen/Volda
06.02	Direktørmøte	Årsrapport 2019/ Handlingsplan 2020/ Søknad 2021	Gardermoen
01.03	Frist	Rapportering og søknader til Kystverket	
Mai/juni	Tokt med MS Gamle Oksøy	LOS 300	
09.06	Direktørmøte	Halvårsrapport. LOS 300-arrangement	Lødingen
Aug. 3. helg	Internasjonal fyrhelg		
August/Sept.	Tokt 2. del	LOS 300	Halden-Bergen
Uke 39	Fagrådsmøte og prosjektlederkurs	KVM	Oslo
15.-17.11	Fagrådsmøte og direktørmøte	KVM	Ålesund
November	Møte med Kystverket	Espen Frøysland og Kystverkets ledelse	Ålesund

KYSTVERKMUSEA

Lindesnes | Jæren | Sunnmøre | Lofoten | Finnmark